

**La senyora
del dimarts**

massimo CARLOTTO

traducció pau VIDAL

La senyora
del dimarts

massimo CARLOTTO

traducció pau VIDAL

La senyora del dimarts, de l'escriptor italià Massimo Carlotto, narra la història de Bonamente Fanzago, àlies *Zagor*, un actor pornogràfic de gran èxit no només a la gran pantalla sinó també a la vida real. Tant és així que exerceix de gigoló a estones lliures.

Tot va bé fins que té un ictus que posa fi a la seva carrera d'èxits. Obligat a canviar de vida i a abandonar les trobades sexuals, decideix mantenir-ne una, l'anomenada «senyora del dimarts», una clienta fidel que aquell dia de la setmana, de tres a quatre de la tarda, li paga per sexe en una pensió de mala mort. És una dona maniàtica i enigmàtica de la qual no se sap gairebé res. Però qui deu ser aquesta persona que fa que el protagonista perdi el cap? Saber-ho potser suposarà el trencament d'una relació perfecta i que tots els personatges de la novel·la en surtin malparats. Però ja se sap: «Els morts només són morts, no s'enduen res perquè no van enlloc, la merda queda per als vius».

Massimo Carlotto ens ofereix la tercera part de l'anomenada «trilogia de la crisi» —després d'altres títols com *Niente, più niente al mondo* o *Il mondo non mi deve nulla*—, un nou retrat lúcid i crític del món actual, ara amb temes com el sexe i l'homosexualitat, l'espectacle mediàtic, el periodisme d'investigació i, és clar, el concepte d'(in)justícia tan habitual a la seva narrativa. Una denúncia —un cop més— que ens demostra que la vida sempre —o gairebé sempre— és una enganyifa considerable.

Massimo Carlotto (Pàdua, 1956), escriptor, dramaturg i guionista. Considerat un dels màxims representants de la novel·la negra italiana. A més de *Il Fuggiasco*, novel·la autobiogràfica, entre els seus títols de ficció destaquen *L'oscura immensità della morte*, *Arrivederci amore, ciao* i la sèrie protagonitzada pel detectiu Marco Buratti. Tots els seus llibres han estat traduïts a nombroses llengües i són un instrument per conèixer la realitat que ens envolta i, sobretot, el concepte de justícia, una de les seves grans dèries.

LA SENYORA DEL DIMARTS

JUNY 2020

LA SENYORA DEL DIMARTS

MASSIMO CARLOTTO

TRADUÏT DE L'ITALIÀ PER PAU VIDAL

ALREVE²S
BARCELONA 2020

Primera edició: juny del 2020

Per a Josep Forment, sempre al nostre costat

Títol original: *La signora del martedì*

© Massimo Carlotto, 2020

© Edizioni E/O, 2020

© de la traducció: Pau Vidal, 2020

© de la present edició: Editorial Alrevés, 2020

Director de la col·lecció: Àlex Martín Escribà

Disseny de la col·lecció: Mauro Bianco

CRIMS.CAT forma part de

l'Associació d'Editorials Independents Llegir en Català

Editorial Alrevés S.L.

C/ València, 241, 4t. • 08007 Barcelona

crims@crims.cat • info@alreveseditorial.com

Producció de l'ebook: booqlab.com

ISBN: 978-84-17847-54-8

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització per escrit dels titulars del «Copyright», la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic o electrònic, actual o futur, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars d'aquesta edició mitjançant el lloguer o el préstec públics. La infracció dels drets mencionats pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (Art. 270 i següents del Codi Penal). Dirigeixi's a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Pot contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

crims.cat

Es diu crims.cat i és una col·lecció de novel·la criminal en llengua catalana, amb voluntat d'englobar tot tipus d'etiquetes i subgèneres: negre, policíac, espionatge, detectivesc, enigma...

L'empenta, a càrrec de l'editorial Alrevés, ens sembla de prou importància per prendre'ns seriosament la iniciativa: sis títols l'any, on es combinen autors de casa amb noms estrangers europeus de ressò i prestigi que avui són desconeguts en totes les llengües de l'Estat.

Així doncs, omplim un gran buit dins del mercat editorial en llengua catalana. Ara que ja és extensament reconegut l'èxit d'aquestes històries dins i fora de les nostres fronteres, cal unir esforços en la nostra llengua per intentar evitar la dispersió editorial que viuen tots els autors que cultiven allò que Raymond Chandler va anomenar «el simple art de matar». Simple o no, creiem que és el moment idoni per aconseguir totes aquelles veus que reclamen des de fa un grapat d'anys la presència d'una col·lecció nostrada com ho va ser en el seu moment La Cua de Palla.

Per la nostra banda, sempre ens proposem —i esperem que no només es quedi en un propòsit— fer la millor de les seleccions i poder oferir-vos un bon catàleg d'autors units en una col·lecció que respon —això sí— a tots els criteris indispensables que caldria tenir presents sempre: un disseny identificador, unes cobertes suggeridores, una numeració i, és clar, una tria coherent de títols.

Amb aquestes aspiracions, us convidem a passar aquesta pàgina i a començar a llegir. Hi trobareu un tipus de lectura, no ho oblideu, que ha delectat esperits de tota

mena i de totes les contrades, i que novament ara podem tornar a fer en la nostra llengua.

De manera que ja ho sabeu: si voleu llegir la millor novel·la negra en català, llegiu crims.cat!

Dirigida per Àlex Martín Escribà

A en Franco Mazzetto

... e siamo noi a far bella la luna coperta di stracci e
di sassi di vetro.
Quella vita che gli altri ci respingono indietro come
un insulto, come un ragno nella stanza...

CLAUDIO LOLLI

LA «TRILOGIA» DE LA CRISI

«No hi ha res que t'enverini més dia rere dia que la injustícia», afirma Massimo Carlotto, que en sap molt de tot això, perquè ho ha viscut, escrit, patit i denunciat. Aquesta novel·la —amb títol original de *La signora del martedì*— és la tercera part de l'anomenada «trilogia de la crisi», formada per *Niente, più niente al mondo*¹ (2004), un retrat de la classe obrera i el seu nivell de vida, i *Il mondo non mi deve nulla*² (2014), sobre la pobresa moral, ètica i ideològica.

En aquesta ocasió, l'escriptor italià torna a experimentar i a arriscar-se per oferir-nos un text colpidor, gairebé teatral, com els anteriors. Una trama que explota els límits de la condició humana, de la fatalitat i la hipocresia, del sexe i l'homosexualitat, de l'espectacle mediàtic i el periodisme d'investigació com a grans temàtiques, en boca de tres personatges anònims: d'una banda, l'Alfonsina Malacrida (Nanà), una dona misteriosa i solitària, escriptora de faules d'èxit i amb antecedents judicials tan injustos que no puc deixar de pensar en la vida de l'escriptor; de l'altra, en Bonamente Fanzago (Zagor), un inepte, melàncolic, gigoló i estrella del món pornogràfic en decadència per culpa d'una malaltia crònica de salut (ha patit un ictus), que l'obliguen a medicar-se i abandonar la seva carrera. Aquests dos personatges es troben setmanalment a la pensió Lisbona, un allotjament poc glamurós, freqüentat per ben pocs clients i propietat del

signore Alfredo Guastini, un transvestit de certa edat amb un passat aventurer ben tèrbol. Així doncs, cada dimarts, sense excepció, de tres a quatre de la tarda, es veuen tots dos per mantenir relacions sexuals. Unes trobades sense preguntes, sense converses, sense explicacions, que, com afirma la protagonista, «No soc res més que una clienta fidel que et paga el sexe». Així doncs, al llarg de tota la història no hi falta de res: màscares, dobles vides, veritats a mitges, rostres desconeguts, amagatalls sota altres identitats, i és que en ocasions no queda més remei que ser un altre per sobreviure, perquè, com duu tatuada la protagonista, «La vida és una tocada de collons».

Carlotto ens presenta, doncs, aquestes tres vides al límit, tan anònimes com traumàtiques, tan solitàries com castigades, conduïdes a l'abisme per culpa de malentesos i pèrdues de control, on tot s'enreda de manera surrealista amb dues morts que cal resoldre. Tot farcit amb una investigació policial, amb agents impertinents —i periodistes de crònica negra sensacionalistes i que només busquen carnassa— que investigaran el cas amb hipòtesis estrambòtiques, fruit de les irregularitats i incongruències del sistema.

En definitiva, tres novel·les, tres tragèdies, tres vi-sions de la crisi del món on l'escriptor posa en entredit nombroses temàtiques en comú: la lluita entre el bé i el mal, la crisi social, la dignitat humana, les desigualtats, la crítica als governs, els mitjans de comunicació, els valors vitals, les penúries econòmiques, els temes socials, l'atzar i els sentiments. I ho fa sempre amb personatges abocats al límit, desesperats per sobreviure i disposats a fer el que calgui per sortir-se'n. Una trilogia que cal llegir (i rellegir), i si pot ser, d'una tirada. Tres trames per recordar que vivim en un món injust, desagradable i antipàtic. Així són les novel·les negres de Massimo Carlotto. Imprescindibles.

-
- 1 Carlotto, Massimo. Nada, nada más en el mundo; Laertes: Barcelona: 2010.
 - 2 Carlotto, Massimo. El món no em deu res, Alrevés: Barcelona, 2018.

UN

Als càstings sempre entrava l'últim. Per una qüestió de prestigi. La vella guàrdia no havia de demostrar res. Ell les pràctiques ja feia temps que les tenia fetes, l'època de ventar cops de colze per ser dels primers a entrar i abaixar-se els pantalons ja l'havia deixada enrere. Al porno funciona així: primer ensenyes l'estri, després ja obriràs la boca.

Ara el cinturó ja no se'l descordava. El seu «repertori» era conegut de sobres, en l'ambient. Ja no recordava ni quantes pel·lícules havia rodat. Quan era jove, com a protagonista, i després especialitzat en papers menys acrobàtics però de més gruix interpretatiu. Aquell matí es presentava al d'un mossèn que aprofita el confessorari per engalipar una mestressa de casa jove i avorrida que, incautament, li acaba de confiar els pecats de la carn. En comptes de donar-li l'absolució, després d'una cabassada de pregàries que ha de resar de genolls, l'arrossega a un abisme de luxúria. Ajudat per la governanta, una russa de metre vuitanta i rossa natural.

El guió era d'estil clàssic i ell se sabia els diàlegs de memòria:

—Com és que has vingut tan d'hora, filla meva, amb aquesta mirada lànguida i pecaminosa?

—Perquè em vull confessar, mossèn. Quan el meu marit ha sortit cap a la feina m'he sentit temptada, tant d'obra com de pensament.

—I has cedit a la temptació?

—Sí, mossèn. M'he tocat.

—Aviam, ensenya'm com ho has fet.

Del confessional passaven a la sagristia, on no trigava a presentar-se el marit gelós, que tanmateix es rendia als encants de la minyona del mossèn. Una història molt de missa. El gènere, especialment valorat en països catòlics com Itàlia i Polònia, també començava a tenir bona acollida als Estats Units, on el sentiment de culpa de la santa mare església sempre ha provocat una curiositat morbosa.

Era molt hàbil fent de director d'orquestra, de fet era el millor, i no tenia el més petit dubte que li donarien el paper. Per això s'ho havia pres amb calma, tot espiant l'entrada de l'edifici des de la taula d'un bar. Havia vist entrar els seus competidors un per un. Hi havia rostres coneguts. D'altres, en canvi, eren joves que, amb la pressa per fer-se un nom, no es deixaven perdre cap oportunitat. Quan els preguntaven «Què estàs disposat a fer?», solien respondre: «Tot».

Espifiada. Al porno has de ser precís i descriure les teves habilitats amb seguretat i competència.

Ell, per exemple, sempre havia estat força selectiu. De segons quins papers no n'havia volgut saber mai res, per més que això impliqués haver de renunciar a un cert nombre, tampoc gaire elevat, de rodatges.

La certesa de la feina assegurada no era l'única causa del retard. Necessitava temps i tranquil·litat per parlar amb en Martucci, el productor, i com menys orelles indiscretes hi hagués a prop millor. En el món del cinema la tafaneria és obligada, sobretot si serveix per denigrar un competidor directe.

Volia aclarir un episodi ocorregut durant el rodatge d'*Italian Sex Sunday* que es podia malinterpretar. Era el remake d'un clàssic: cinc parelles, dues de les quals lesbianes, enfeinades en una petita orgia de tarda en una

torre amb piscina. Ell tenia ben engrapades les natges d'una actriu eslovena amb qui havia treballat sovint quan tot d'un plegat un raig de sol havia il·luminat la cabellera de coure de la noia, tot creant un joc de llum d'una bellesa que l'havia corprès.

Primer un parell de sanglots, després una senyora plorera. Irrefrenable. Havia continuat manxant sense afliurar el ritme; per sort, a la cigala, botida de papaverina, les seves llàgrimes hi relliscaven olímpicament. Però tant l'equip com els actors se n'havien adonat i l'escena es va aturar. Tots se'l miraven estupefactes. Ell havia demanat perdó però no havia pogut deixar de plorinyar.

La directora, jove i càndidament convençuda que un dia el porno no seria més que un detall insignificant al fons del seu currículum, s'havia abandonat a un atac de nervis de manual. En Martucci, que al llarg de la seva carrera n'havia vistes de tots colors, després d'un cop d'ull expert a l'erecció havia dictaminat que encara aguantaria ben bé un quart d'hora, i havia ordenat al director de fotografia que enfoqués la parella només des d'un determinat angle i no perdessin més temps.

Durant la pausa els altres actors se li havien acostat amb curiositat, però com que no els podia explicar la veritat es va empescar la història d'un vell amic mort de sida precisament el dia abans, després d'anys de batalles perdudes l'una darrere l'altra amb estoica valentia.

N'hi havia hagut prou de dir en veu baixa el nom de la malaltia perquè a tothom li passessin les ganes de saber res més.

Ara havia de trobar la manera d'aclarir amb el productor que havia estat un incident que no es tornaria a repetir, si no volia que la seva reputació quedés tocada.

A quaranta-un anys no podia fer la mínima concessió a la competència. I encara sort que al gènere missaire no acceptaven negres, perquè ara estaven molt de moda.

Sobretot perquè cobraven menys. El món de les pel·lícules per a adults era exactament el mirall de l'altre, on tothom xerrava de drets, de llei i de Déu.

Els actors blancs, sobretot els italians i els de l'Est, miraven de defensar el territori amb els mateixos arguments que els polítics. Ell els ignorava per sistema, no s'hi deixava embolicar mai. Feia temps que era conscient que els negres estaven cridats a dominar en aquell camp, tal com havia passat a l'esport. Posseïen aquella màgia que en l'argot s'anomenava *negritud*, un terme cubà per indicar membres afortunats en les dimensions i envoltats de feixos de músculs i nervis coordinats, precisos i infatigables. La potència de la natura es fonia amb el desig, amb el plaer. Ells, els blancs, no ho eren pas, així.

Sobretot ell.

No estava escrit enlloc que no es tornés a emocionar, tal vegada per l'impacte de la sensualitat d'un mugró o del somriure de l'escenògrafa.

La causa era una feridura, un ictus: vet aquí com havia començat tot.

Havia estat un matí de gener d'aquells tan típics de la Padània, fred i gris. Després d'esmorzar a la cafeteria, feia cap al gimnàs quan es va trobar estirat a terra. Dinou minuts esperant l'ambulància, dels quals conservava un record imprecís.

La plorera sobtada era una conseqüència de l'atac, li havien explicat els metges.

A la feina no ho havia dit a ningú, si no no s'hauria pas pogut presentar al càsting. Estar malalt no es tolerava, qualsevol malaltia era sinònim de morbo, d'infecció, de contagi. I per tant de no ser de fiar. Per això s'estimava més no dir res. Ara ja sabia que plegar només era qüestió de temps. Se n'havia adonat quan els metges li van dir que ja es podia anar acomiadant de les pindoletes i les injeccions màgiques.

—Però és l'únic instrument de feina que tinc —havia quequejat—. No em puc permetre que no funcioni.

—I si prova amb els integradors? —havia estat el suggeriment d'una doctora força bufona.

Immediatament desautoritzada pel braç dret del metge en cap:

—Per a un clauet ràpid i gràcies.

Després de malaltia, clauet ràpid era la segona expressió prohibida al seu ambient. Encara que el penjoll no pogués competir amb les mesures dels grans monstres de l'ofici, l'essencial perquè t'admetessin era la durada. I la capacitat de tornar a manjar ben fort després de cada interrupció, que en els rodatges eren freqüents. Quan ell havia començat, la química no manava tant i ell era jove. De mistos n'havia patit ben pocs. Entre altres coses perquè el sexe sempre li havia agradat. Les temporades de poca feina també havia fet de gigoló. Cinema de dia i prostitució de nit. Més per curiositat que per veritable necessitat.

La primera vegada que l'hi van proposar, reminiscències del temps de l'institut li havien fet venir al cap que el mot prové de *giguer*, *gigoter*: ballar, fer cabrioles. I ell tenia traça a giravoltar per les pistes dels dancings de les zones termals, davant la mirada de desig d'alemanyes i milaneses d'entre quaranta i cinquanta anys. Que pagaven. No hi havia vespre que no se n'endugués una. Hi tenia facilitat, no li costava gens entrar en intimitats, elles explicaven què els agradava i ell les servia amb fantasia i passió.

Ara només n'hi quedava una: la senyora dels dimarts. Però aquesta no l'havia coneguda a cap pista de ball.

Havia vingut ella. N'havia sentit parlar a una coneguda seva que l'havia ensopegat un any a finals de juliol al poble de Bellaria. La recensió havia estat positiva, entre el notable i l'excel·lent, es veu, i així s'havia presentat a la pensió Lisbona. L'actor hi vivia de tota la vida.